

LIPNICA

Moravske Toplice Občasni informativni list občine

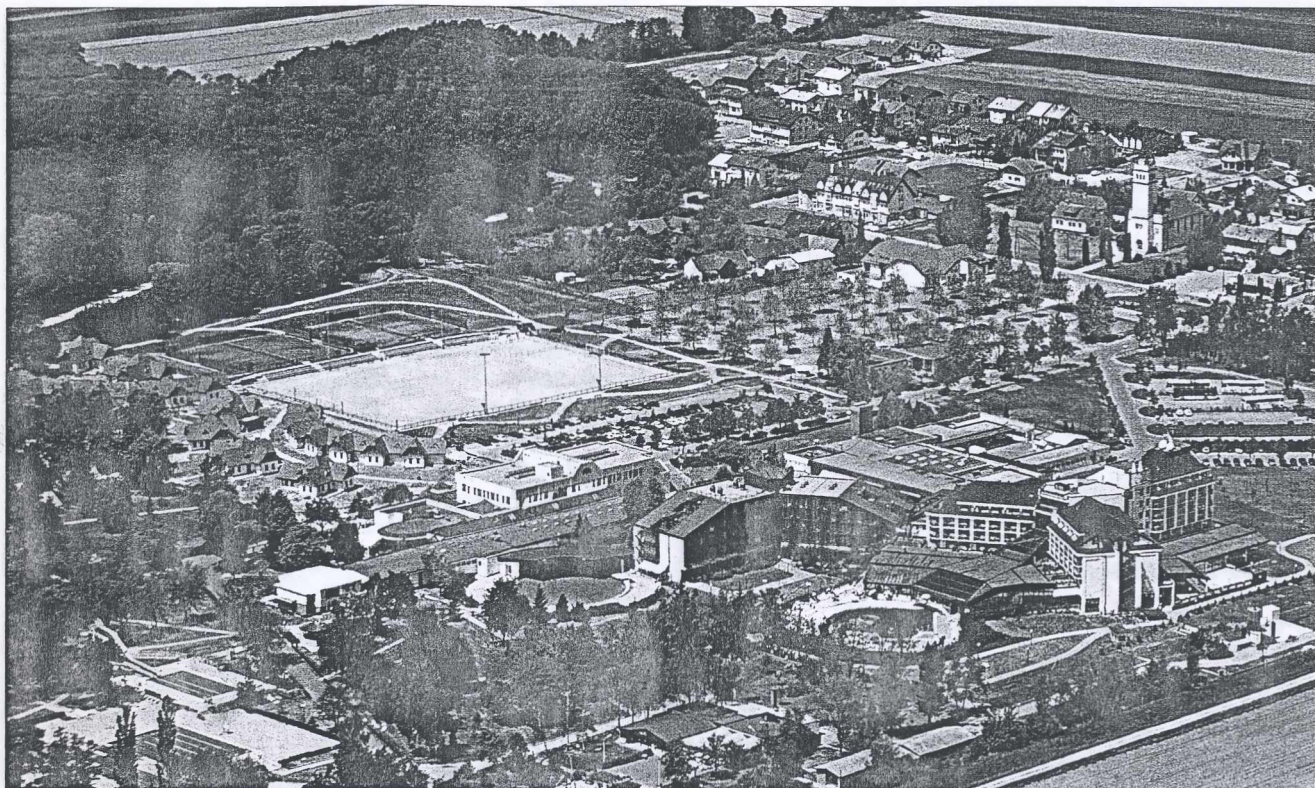

Foto: Jože POJBIČ

U V O D N I K

Tudi trinajsta številka Lipnice ima obsežno prilogo: objavljamo razmišljanja in utemeljitve o tem, kako je nastajal srednjeročni načrt investicij v občini do leta 2002 in na kakšen način bi bilo potrebno pridobiti sredstva, da bi lahko temeljne postavke uresničili. V tem delu župan pojasni tudi vire sredstev za delo v občini v tem letu (proračun 1997).

Redni del časopisa prinaša gradivo za razpravo na 2. kmetijskem forumu o sadjarstvu, pogled na naravno okolje, sporočila o dosežkih naših gostincev, športne in druge vesti.

Zaradi nekoliko daljšega usklajevanja tudi tokrat ne objavljamo težko pričakovanega razpisa o regresiranju kmetijske proizvodnje in kreditiranju obrti in podjetništva.

Zagotovo bo objavljen v julijski številki Lipnice.

Na 6. strani pa objavljamo razpis za letošnje občinske nagrade in priznanja.

Urednik Ludvik SOČIČ

MORAVSKE TOPLICE – zdravilišče in občinsko središče postopoma izgrajujeta svojo podobo. Za kraj pričakujemo tehtne zamisli o urbanistični izgradnji središčnega dela naselja od udeležencev javnega razpisa.

Zdravilišče je z nedavno otvoritvijo apartmajskega naselja **Prekmurska vas** na novo pridobilo več kot 300 ležišč v 58 apartmajih. Naselje je namenjeno prodaji na trgu, veliko zanimanje kupcev pa je investitorje (zdravilišče in Elekta inženiring iz Ljubljane) spodbudilo za gradnjo še večjega apartmajskega naselja v naslednjem letu.

I Z V S E B I N E

Priloga v tej številki Lipnice prinaša:
RAZVOJNE DOKUMENTE OBČINE

- Srednjeročni program investicij investicij do leta 2002
- Izhodišča za pripravo občinskega proračuna za leto 1997

PRIZNANJA GOSTINCEM IN VINOGRADNIKOM (str. 4)

Pri ZRC SAZU je izšla **MARTJANSKA PESMARICA (zadnja stran)**

Intervju z dr. Andražem Čarnijem:
**OHRANIMO ELEMENTE
NARAVNEGA OKOLJA! (str. 5)**

ANALIZA TRENUTNEGA POLOŽAJA IN MOŽNOSTI RAZVOJA SADJARSTVA NA GORIČKEM

(gradivo za 2. kmetijski forum občine Moravske Toplice o sadjarstvu)

Trenutni položaj sadjarstva na Goričkem se kaže predvsem v naslednjem:

- proizvodnja različnih vrst sadja, predvsem jabolk, je tradicionalna in pomembna tako s stališča proizvodnje kot zaradi ohranjanja posejnosti goričke krajine;
- ob sanacije škode po toči je bilo do leta 1994 obnovljeno več kot 50 ha nasadov jablan, tako da je danes v zadružni lasti 51 ha, v privatni lasti pa 35 ha nasadov jablan;
- pridelava jabolk ne dosega pridelave iz preteklosti, ko je bilo pridelanih 20.000 ton namiznih jabolk, danes pa le 2.000 ton;
- glede na proizvedeno količino in kakovost sadja sedanje kapacitete hladilnice v Puconcih niso več primerne, tako da onemogočajo skladiščenje pridelka, pripravo za trg in s tem ustrezno trženje;
- obramba pred točo z raketami ni dovolj učinkovita, toče na Goričkem pa so dokaj pogoste;
- zaradi majhne količine padavin so pogoste suše;
- ustrezen razvoj sadjarstva omejujejo tudi premajhna lastna sredstva kmetov, ob tem da je podpora države nezadostna, postopki za pridobivanje sredstev so zapleteni, krediti pa predragi.

Težave niso samo finančne narave, temveč tudi organizacijske, v okviru katerih še posebej izstopajo:

- lastništvo kmetijskih zemljišč je izjemno razdrobljeno, velikost posameznih parcel malokje presega pol ha;
- poseben problem predstavlja neorganiziranost pri prodaji sadja kot posledica neenotnega nastopa goričkih sadjarjev na trgu;
- premalo je svetovalcev - specialistov za sadjarstvo.

Možnosti, ki bi omogočile sodoben razvoj sadjarstva in trženja sadja na Goričkem, so predvsem naslednje:

- na Goričkem je za sadjarstvo idealnih 1500 ha površin;
- povečati je potrebno kakovostno obnovo sadovnjakov s podporo države oziroma vseh resornih ministrstev;
- čimprej je potrebno izkoristiti vse dane možnosti za razširitev sadjarstva;
- vzpodbujati je potrebno integrirano pridelavo sadja, za kar so dane izjemne možnosti;
- glede na zastavljeni cilj - pridelavo vsaj 8.000 ton jabolk letno - je za pripravo sadja za trg in skladiščenje nujno potrebno povečati in izboljšati hladilniške kapacitete v Puconcih ob podpori države;
- na površinah, kjer so toče pogoste, je smotno postaviti protitočne mreže, država pa naj pridelovalcem prispeva h kritju stroškov zavarovanja pred točo.

Branko PUCKO, dipl. kmet. inž.
Panonka Puconci

TURISTIČNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

Skladno s 15. členom Zakona o gostinstvu (Ur. list RS, št. 1/95) lahko kmet (Zakon o kmetijskih zemljiščih, Ur. list RS, št. 59/96) na svoji kmetiji nudi gostom nastanitev, pripravlja in streže jedi ter pijačo. Kmet lahko nudi gostom le doma pridelano hrano in pijačo.

Postopek za izdajo odločbe o izpolnjevanju pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti na kmetijah (turistična kmetija) oz. vinski kleti (vinotoč)

Na Upravno enoto Murska Sobota je potrebno nasloviti vlogo za opravljanje gostinske dejavnosti na kmetiji, v kateri prosilec poleg osebnih podatkov opiše tudi kmetijo s poudarkom na pridelkih in količinah, ki jih namerava ponuditi gostom.

Vlogi je potrebno priložiti še sledeča dokazila:

- Dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti (status kmeta ali čisti kmet);
- Potrdilo o dokončanem vzgojnoizobraževalnem programu za kmetovalko - gospodinjjo ali tečaj, ki ga izvaja kmetijska svetovalna služba (7. člen Pravilnika o minimalni stopnji izobrazbe oseb, ki opravljajo delo v gostinski dejavnosti, Ur. list RS, št. 34/95) ali

ustrezno izobrazbo po 4. členu predhodno navedenega pravilnika;

- Dokazilo o lastništvu kmetije, kjer se bo opravljala dejavnost (posestni list ali zemljiškoknjižni izpisek, uporabno dovoljenje za novogradnjo ali priglasitev manjših gradbenih del);
- Potrdilo o živilskem pregledu oseb, ki bodo stregle gostom živila;
- Higijenski minimum;
- Dokazilo o usposobljenosti za hrambo in točenje nevstekleničenega vina;
- Odločbo o vpisu v register proizvajalcev vin.

Prostori, v katerih se bo opravljala dejavnost, morajo biti urejeni skladno s 63. do 73. členom Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih, ki se nanašajo na poslovne prostore, opremo in naprave ter o pogojih glede minimalnih storitev v posameznih vrstah gostinskih obratov, pri sobodajalcih in na kmetijah (Ur. list RS, št. 23/96), kjer

je navedeno, da mora biti jedilnica ločena od kuhinje, sanitarije pa morajo biti ločene po spolih, urejene skladno s sanitarnimi predpisi.

Za živila, ki se nudijo gostom, je potrebno opravljati redni sanitarni oz. zdravstveni nadzor.

Pred izdajo odločbe o izpolnjevanju pogojev se opravi komisijski ogled prostorov, v katerih se bo opravljala dejavnost, in sicer s predstavniki Upravne enote s področja gospodarstva, inšpekcijskih služb zdravstvenega in kmetijskega področja ter izvedeniška organizacija za področje varstva pri delu.

Po pridobitvi Odločbe o izpolnjevanju pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti na kmetiji se oseba, ki želi opravljati dejavnosti, zglašuje na Republiški upravi za javne prihodke, kjer poda izjavo o načinu obdavčitve.

Anica PETROVIČ, dipl. kmet. inž.
ŽVZ Murska Sobota

SREDNJEROČNI PLAN INVESTICIJ DO LETA 2002

POVZETEK IZHODIŠČ SREDNJEROČNEGA PLANA INVESTICIJ OBČINE MORAVSKE TOPLICE DO LETA 2002

I. OSNOVNE UGOTOVITVE

Gradivo, ki nosi naslov »Srednjeročni plan investicij do leta 2002«, je predvideno kot del celotne strategije razvoja občine do leta 2002, ki bi naj bila sprejeta do konca letošnjega leta in bo poleg investicijskega dela zajela: prostorski vidik s sprejemom prostorskega plana občine, urbanistične zasnove posameznih območij (krajev in lokacij novih projektov), prostorsko-ureditvene pogoje za gradnjo objektov v občini in spremembo cestne kategorizacije.

Drugi del strategije razvoja občine naj bi zajel predvsem gospodarski razvoj občine, temelječ na razvoju turizma in z njim povezanih dejavnosti, kmetijstva s povezavo predelave, drobnega gospodarstva s povezavo maloserijske proizvodnje in obrti ter podjetništva in s tem povezane možnosti zaposlovanja ljudi v občini. V tem sklopu je potrebno predvideti razvojne možnosti teh dejavnosti ob sodelovanju z lokalnim centrom za razvoj obrti in podjetništva ter drugega gospodarstva in ustanovitvi razvojnega sklada občine.

Tretji sklop strategije razvoja občine je srednjeročni plan na področju sociale s stališča stanovanjske problematike mladih, pomoči socialno ogroženim in ostarelim občanom občine.

V sklopu posebne planske naloge se bo potrebno opredeliti tudi o razvoju vrhunskega in množičnega športa, razvoju kulturnih dejavnosti, zdravstveni mreži, šolski mreži in otroškemu varstvu. V ta sklop sodi tudi občinska štipendijska politika s štipendijskim skladom.

Z letnimi plani in kratkoročnimi triletnimi in dvoletnimi plani bo treba opredeliti področje zaščite in reševanja, gasilske službe, delovanja stanovskih in drugih humanitarnih društev idr.

Poseben sklop strategije razvoja občine mora predstavljati tudi možnost povezovanja na regijski ravni, predvsem z vidika interesnega združevanja, povezovanje na meddržavni ravni na nivoju krajinskega parka in prekmernega sodelovanja ter možnost navezovanja prijateljskih stikov s posameznimi kraji v Sloveniji in drugod po svetu.

Vse to planiranje pa mora imeti realno osnovo, saj sicer zelo hitro pride od svoje uporabne vrednosti do najbolj nezaželenega, to je mrtve točke oz. črke na papirju. Dobršen del tega bo sicer potrebno letno in ob pričakovanih spremembah, ki jih pri naša dnevna politika, prilagajati, vendar pa se osnovni koncept ne more porušiti, če ima realno možnost uresničitve.

Pripravi take plane seveda pomeni, da je potrebno poleg strokovnega pristopa predvsem dobro poznati situacijo na terenu in oceniti prave možnosti za njihovo izvedbo, predvsem iz praktičnega in finančnega vidika.

II. OPREDELITEV SREDNJEROČNEGA PLANA INVESTICIJ

Prvi del te strategije razvoja občine do leta 2002 je srednjeročni plan investicij v občini do leta 2002, ki je finančno najtežji in je bilo dejansko potrebno ob njegovem nastajanju oceniti realne možnosti za njegovo uresničitve v predvidenem obdobju. Zato je popis potreb in želja, posredovan predvsem s strani krajevnih in vaških skupnosti, ki je bil relativno velik, omejen na stvarne možnosti.

Z uresničitvijo tega srednjeročnega plana investicij pa bi dosegli naslednje cilje:

Na nižinskem delu občine, kamor prištevamo Filovce, Bogojino, Ivance, Tešanovce, Mlajtince, Lukačevce, Moravske Toplice, Martjance, Noršince in delno Sebeborce na južnem delu občine in Motvarjevce, Pordašince, Prosenjakovce in Berkovce na severnem delu občine, je primarna kontinuirana izgradnja kanalizacije in čistilnih naprav, katerih dokončanje naj bi v tem obdobju doseglo 80 % vrednosti na južnem delu in 60 % vrednosti na severnem delu.

Povezavo goriškega dela občine, kamor spadajo Čikečka vas, Selo, Fokovci, Vučja Gomila, Bukovnica, Suhi Vrh, Zgornji Moravci, Ivanovci, Andrejci, Krnci, Središče, Ivanjševci, Kančevci, Ratkovci in Lončarovci, z asfaltom do vsake domačije s predvideno 100 % izvedbo in oskrbo s pitno vodo iz skupnih zajetij do 80 %.

Prioritetna je ureditev skupnega vodnega zajetja v južnem, ravenskem delu občine, kjer je voda oporečna in škodljiva za zdrave ljudi.

Ureditev turističnih poti na goriškem delu občine za hitrejši razvoj in prenos turistične dejavnosti v ta del občine. V ta sklop turističnih aktivnosti sodi tudi povezava z vinskimi cestami, označitveni projekt, ki vključuje vse kraje in turistične točke v občini.

Na področju družbenih dejavnosti so prioritetne naloge: ureditev vrta v Filovcih in delna rekonstrukcija vrtcev v Bogojini in Moravskih Toplicah ter ureditev zunanega igrišča pri osnovni šoli Bogojina.

Pri izdelavi tako zastavljenega srednjeročnega plana investicij do leta 2002 smo zasledovali naslednje predpostavke:

Vse vrednosti investicij v tabelah so podcene približno 30 % z namenom, da v tem trenutku ne izločimo določenih celih segmentov investicijskih posegov in zato, ker pričakujemo vsaj delno cenejšo izvedbo v okviru lastnega komunalnega potenciala.

Investicijski cikel se s koledarskim letom ne zaključuje, temveč teče v skladu s finančnimi možnostmi vseh potencialnih investitorjev (sofinancerjev).

Rezerve, ki se kažejo v manjši porabi končne obdobja, niso stvarne, saj je pričakovati nujne prenose iz leta v leto in nepredvidljiva tekoča večja vzdrževanja oz. nujne investicije.

III. FINANČNI VIRI ZA POKRIVANJE INVESTICIJ

Iz zbirnih tabel po posameznih krajih in občine kot celote (to tabelo objavljamo) se da ugotoviti, da so predvidene naslednje finančne konstrukcije za pokrivanje vseh investicijskih posegov:

Sredstva občinskega proračuna	508.225.000 SIT	- 35 %
Sredstva krajevnih skupnosti in krajanov	492.825.000 SIT	- 33 %
Sredstva države in drugih	468.220.000 SIT	- 32 %
Skupaj	1.469.270.000 SIT	- 100 %

Takšna struktura se kaže kot primerna in obvladljiva, če jo primerjamo z realizacijo dveh preteklih let, vendar je pričakovati predvsem naslednje spremembe v srednjeročnem obdobju:

Sredstva krajanov se bodo z iztekom samoprispevkov in ob vprašljivih možnostih lastne udeležbe težko uresničevala, zato bo potrebno postopno uvajati nadomestni vir v okviru proračuna (prispevek za nadomestila za stavbna zemljišča), s tem pa se bo delež občinskega proračuna povečeval.

Državna sredstva bodo odvisna od političnih odločitev na državni ravni ob sprejemu proračuna države in od politike vlade, zato je nanje potrebno računati z določeno rezervo (uresničujejo pa se nakazila vedno ob koncu proračunskega obdobja).

Sredstva iz mednarodnih virov so potencial, na katerega bo potrebno v prihodnje polagati veliko več pozornosti in bodo predvidoma okrog leta 2000 že predstavljala dobršen del pokrivanja teh investicij.

IV. SKLEPNA UGOTOVITEV

Predlagani srednjeročni plan investicij občine do leta 2002 mora s sprejemom postati zavezujoč za vse, tako za občinski svet kot župana, upravo, krajevne skupnosti in občane. V skladu s tem bomo v proračunih tekočega leta opredeljevali le globalna sredstva za posamezni segment investicijske porabe v proračunu in sproti spremljali uresničitve zastavljenega plana.

Zavedam se, da s tem planom sprejemamo veliko odgovornost za njegovo uresničitve, jaz sam osebno kot tudi občinska uprava. Je pa tak pristop nujen in ob spremenjenih pogojih financiranja države ter pričakovanih spremembah financiranja občin tudi edini mogoč.

Feri CIPOT, župan

SREDNJEROČNI PLAN INVESTICIJ DO LETA 2002

ŠPORT

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	100.000	1.350.000		
	1998		2.200.000	300.000	
	1999		1.350.000		500.000
	2000		950.000		500.000
	2001				
Delež KS	1997	100.000	2.200.000		
	1998	100.000	2.150.000		
	1999		1.900.000		500.000
	2000		1.300.000		500.000
	2001				500.000
Drugo	1997		800.000		
	1998	50.000	2.100.000		500.000
	1999		1.250.000		500.000
	2000		50.000		
	2001		300.000		
Skupaj po projektih		350.000	17.900.000	300.000	3.500.000
Skupaj po dejavnosti			18.250.000		3.800.000

KULTURA

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	200.000	3.200.000	50.000	300.000
	1998		1.650.000		500.000
	1999	100.000	700.000		
	2000		1.500.000		
	2001				
Delež KS	1997	50.000	2.300.000		
	1998		1.350.000		500.000
	1999		500.000		
	2000		300.000		
	2001				
Drugo	1997	200.000	8.370.000	50.000	
	1998		6.750.000		500.000
	1999	100.000	3.500.000		
	2000		2.500.000		
	2001				
Skupaj po projektih		650.000	32.620.000	100.000	1.800.000
Skupaj po dejavnosti			33.270.000		1.900.000

ŠOLSTVO

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	200.000	1.200.000	100.000	
	1998	200.000	3.000.000		3.000.000
	1999	100.000	3.000.000		
	2000		5.000.000		
	2001		3.000.000		
Delež KS	1997		400.000		
	1998				1.500.000
	1999				
	2000				
	2001				
Drugo	1997				
	1998		5.000.000		1.500.000
	1999				
	2000		3.000.000		
	2001		3.000.000		
Skupaj po projektih		500.000	26.600.000	100.000	6.000.000
Skupaj po dejavnosti			27.100.000		6.100.000

VRTCI

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1	
		Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	450.000	11.300.000
	1998	150.000	7.500.000
	1999		3.000.000
	2000		4.000.000
	2001		
Delež KS	1997		400.000
	1998		
	1999		
	2000		
	2001		
Drugo	1997		
	1998		17.500.000
	1999		
	2000		4.000.000
	2001		
Skupaj po projektih		600.000	47.700.000
Skupaj po dejavnosti			48.300.000

ZDRAVSTVO

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1	
		Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	100.000	4.000.000
	1998		500.000
	1999		
	2000		
	2001		
Delež KS	1997		
	1998		
	1999		
	2000		
	2001		
Drugo	1997		8.000.000
	1998		
	1999		
	2000		
	2001		
Skupaj po projektih		100.000	12.500.000
Skupaj po dejavnosti			12.600.000

KANALIZACIJA IN Č.N.

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	3.700.000	26.000.000	1.000.000	1.500.000
	1998	650.000	23.000.000		4.000.000
	1999	1.300.000	25.000.000	450.000	10.750.000
	2000	800.000	29.000.000	800.000	10.750.000
	2001		39.500.000		7.250.000
Delež KS	1997	2.400.000	30.500.000	1.000.000	1.500.000
	1998	650.000	44.000.000		10.000.000
	1999	1.300.000	42.000.000	450.000	14.250.000
	2000	800.000	43.000.000	800.000	9.250.000
	2001		57.000.000		12.750.000
Drugo	1997		38.000.000		
	1998		45.000.000		8.000.000
	1999		53.000.000		5.500.000
	2000		20.500.000		7.500.000
	2001		37.500.000		7.000.000
Skupaj po projektih		11.600.000	553.000.000	4.500.000	110.000.000
Skupaj po dejavnosti			564.600.000		114.500.000

VODOVOD

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	2.000.000	6.700.000	50.000	
	1998	450.000	7.800.000	450.000	4.000.000
	1999	500.000	5.000.000		8.500.000
	2000		6.000.000		6.000.000
	2001		5.000.000		1.500.000
Delež KS	1997	500.000	5.600.000	550.000	
	1998	350.000	5.400.000	650.000	5.000.000
	1999		5.000.000		16.500.000
	2000		1.000.000		13.000.000
	2001		2.000.000		1.500.000
Drugo	1997				
	1998	100.000	3.500.000		2.000.000
	1999	500.000	7.000.000		17.000.000
	2000		10.000.000		3.000.000
	2001		13.000.000		
Skupaj po projektih		4.400.000	83.000.000	1.700.000	78.000.000
Skupaj po dejavnosti			87.400.000		79.700.000

POVZETEK IZHODIŠČ SREDNJEROČNEGA PLANA INVESTICIJ OBČINE MORAVSKE TOPLICE DO LETA 2002

I. OSNOVNE UGOTOVITVE

Gradivo, ki nosi naslov »Srednjeročni plan investicij do leta 2002«, je predvideno kot del celotne strategije razvoja občine do leta 2002, ki bi naj bila sprejeta do konca letošnjega leta in bo poleg investicijskega dela zajela: prostorski vidik s sprejemom prostorskega plana občine, urbanistične zasnove posameznih območij (krajev in lokacij novih projektov), prostorsko-ureditvene pogoje za gradnjo objektov v občini in spremembo cestne kategorizacije.

Drugi del strategije razvoja občine naj bi zajel predvsem gospodarski razvoj občine, temelječ na razvoju turizma in z njim povezanih dejavnosti, kmetijstva s povezavo predelave, drobnega gospodarstva s povezavo maloserijske proizvodnje in obrti ter podjetništva in s tem povezane možnosti zaposlovanja ljudi v občini. V tem sklopu je potrebno predvideti razvojne možnosti teh dejavnosti ob sodelovanju z lokalnim centrom za razvoj obrti in podjetništva ter drugega gospodarstva in ustanovitvi razvojnega sklada občine.

Tretji sklop strategije razvoja občine je srednjeročni plan na področju sociale s stališča stanovanjske problematike mladih, pomoči socialno ogroženim in ostarelim občanom občine.

V sklopu posebne planske naloge se bo potrebno opredeliti tudi o razvoju vrhunskega in množičnega športa, razvoju kulturnih dejavnosti, zdravstveni mreži, šolski mreži in otroškemu varstvu. V ta sklop sodi tudi občinska štipendijska politika s štipendijskim skladom.

Z letnimi plani in kratkoročnimi triletnimi in dvoletnimi plani bo treba opredeliti področje zaščite in reševanja, gasilske službe, delovanja stanovskih in drugih humanitarnih društev idr.

Poseben sklop strategije razvoja občine mora predstavljati tudi možnost povezovanja na regijski ravni, predvsem z vidika interesnega združevanja, povezovanje na meddržavni ravni na nivoju krajinskega parka in prekmajnega sodelovanja ter možnost navezovanja prijateljskih stikov s posameznimi kraji v Sloveniji in drugod po svetu.

Vse to planiranje pa mora imeti realno osnovo, saj sicer zelo hitro pride od svoje uporabne vrednosti do najbolj nezaželenega, to je mrtve točke oz. črke na papirju. Dobršen del tega bo sicer potrebno letno in ob pričakovanih spremembah, ki jih prinaša dnevna politika, prilagajati, vendar pa se osnovni koncept ne more porušiti, če ima realno možnost uresničitev.

Pripravi take plane seveda pomeni, da je potrebno poleg strokovnega pristopa predvsem dobro poznati situacijo na terenu in oceniti prave možnosti za njihovo izvedbo, predvsem iz praktičnega in finančnega vidika.

II. OPREDELITEV SREDNJEROČNEGA PLANA INVESTICIJ

Prvi del te strategije razvoja občine do leta 2002 je srednjeročni plan investicij v občini do leta 2002, ki je finančno najtežji in je bilo dejansko potrebno ob njegovem nastajanju oceniti realne možnosti za njegovo uresničitev v predvidenem obdobju. Zato je popis potreb in želja, posredovan predvsem s strani krajevnih in vaških skupnosti, ki je bil relativno velik, omejen na stvarne možnosti.

Z uresnitvijo tega srednjeročnega plana investicij pa bi dosegli naslednje cilje:

Na nižinskem delu občine, kamor prištevamo Filovce, Bogojino, Ivance, Tešanovce, Mlajtince, Lukačevce, Moravske Toplice, Martjance, Norsince in delno Sebeborce na južnem delu občine in Motvarjevce, Pordašince, Prosenjakovce in Berkovce na severnem delu občine, je primarna kontinuirana izgradnja kanalizacije in čistilnih naprav, katerih dokončanje naj bi v tem obdobju doseglo 80 % vrednosti na južnem delu in 60 % vrednosti na severnem delu.

Povezavo goriškega dela občine, kamor spadajo Čikečka vas, Selo, Fokovci, Vučja Gomila, Bukovnica, Suhi Vrh, Zgornji Moravci, Ivanovci, Andrejci, Krnci, Središče, Ivanjševci, Kančevci, Ratkovci in Lončarovi, z asfaltom do vsake domačije s predvideno 100 % izvedbo in oskrbo s pitno vodo iz skupnih zajetij do 80 %.

Prioritetna je ureditev skupnega vodnega zajetja v južnem, ravenskem delu občine, kjer je voda oporečna in škodljiva za zdravje ljudi.

Ureditev turističnih poti na goriškem delu občine za hitrejši razvoj in prenos turistične dejavnosti v ta del občine. V ta sklop turističnih aktivnosti sodi tudi povezava z vinskimi cestami, označitveni projekt, ki vključuje vse kraje in turistične točke v občini.

Na področju družbenih dejavnosti so prioritete naloge: ureditev vrtca v Filovcih in delna rekonstrukcija vrtcev v Bogojini in Moravskih Toplicah ter ureditev zunanega igrišča pri osnovni šoli Bogojina.

Pri izdelavi tako zastavljenega srednjeročnega plana investicij do leta 2002 smo zasledovali naslednje predpostavke:

Vse vrednosti investicij v tabelah so podcene približno 30 % z namenom, da v tem trenutku ne izločimo določenih celih segmentov investicijskih posegov in zato, ker pričakujemo vsaj delno cenejšo izvedbo v okviru lastnega komunalnega potenciala.

Investicijski cikel se s koledarskim letom ne zaključuje, temveč teče v skladu s finančnimi možnostmi vseh potencialnih investitorjev (sofinancerjev).

Rezerve, ki se kažejo v manjši porabi konca obdobja, niso stvarne, saj je pričakovati nujne prenose iz leta v leto in nepredvidljiva tekoča večja vzdrževanja oz. nujne investicije.

III. FINANČNI VIRI ZA POKRIVANJE INVESTICIJ

Iz zbirnih tabel po posameznih krajih in občine kot celote (to tabelo objavljamo) se da ugotoviti, da so predvidene naslednje finančne konstrukcije za pokrivanje vseh investicijskih posegov:

Sredstva občinskega proračuna	508.225.000 SIT	- 35 %
Sredstva krajevnih skupnosti in krajanov	492.825.000 SIT	- 33 %
Sredstva države in drugih	468.220.000 SIT	- 32 %
Skupaj	1.469.270.000 SIT	- 100 %

Takšna struktura se kaže kot primerna in obvladljiva, če jo primerjamo z realizacijo dveh preteklih let, vendar je pričakovati predvsem naslednje spremembe v srednjeročnem obdobju:

Sredstva krajanov se bodo z iztekom samoprispevkov in ob vprašljivih možnostih lastne udeležbe težko uresničevala, zato bo potrebno postopno uvajati nadomestni vir v okviru proračuna (prispevek za nadomestila za stavbna zemljišča), s tem pa se bo delež občinskega proračuna povečeval.

Državna sredstva bodo odvisna od političnih odločitev na državni ravni ob sprejemu proračuna države in od politike vlade, zato je nanje potrebno računati z določeno rezervo (uresničujejo pa se nakazila vedno ob koncu proračunskega obdobja).

Sredstva iz mednarodnih virov so potencial, na katerega bo potrebno v prihodnje polagati veliko več pozornosti in bodo predvidoma okrog leta 2000 že predstavljala dobršen del pokrivanja teh investicij.

IV. SKLEPNA UGOTOVITEV

Predlagani srednjeročni plan investicij občine do leta 2002 mora s sprejemom postati zavezujoč za vse, tako za občinski svet kot župana, upravo, krajevne skupnosti in občane. V skladu s tem bomo v proračunih tekočega leta opredeljevali le globalna sredstva za posamezni segment investicijske porabe v proračunu in sproti spremljali uresničitev zastavljenega plana.

Zavedam se, da s tem planom sprejemo veliko odgovornost za njegovo uresničitev, jaz sam osebno kot tudi občinska uprava. Je pa tak pristop nujen in ob spremenjenih pogojih financiranja države ter pričakovanih spremembah financiranja občin tudi edini mogoč.

Peri CIPOT, župan

SREDNJEROČNI PLAN INVESTICIJ DO LETA 2002

ŠPORT

KULTURA

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	100.000	1.350.000			200.000	3.200.000	50.000	300.000
	1998		2.200.000	300.000			1.650.000		500.000
	1999		1.350.000		500.000	100.000	700.000		
	2000		950.000		500.000		1.500.000		
	2001								
Delež KS	1997	100.000	2.200.000			50.000	2.300.000		
	1998	100.000	2.150.000				1.350.000		500.000
	1999		1.900.000		500.000		500.000		
	2000		1.300.000		500.000		300.000		
	2001				500.000				
Drugo	1997		800.000			200.000	8.370.000	50.000	
	1998	50.000	2.100.000		500.000		6.750.000		500.000
	1999		1.250.000		500.000	100.000	3.500.000		
	2000		50.000				2.500.000		
	2001		300.000						
Skupaj po projektih		350.000	17.900.000	300.000	3.500.000	650.000	32.620.000	100.000	1.800.000
Skupaj po dejavnosti			18.250.000		3.800.000		33.270.000		1.900.000

ŠOLSTVO

VRTCI

ZDRAVSTVO

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2		OBJEKT 1		OBJEKT 1	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	200.000	1.200.000	100.000		450.000	11.300.000	100.000	4.000.000
	1998	200.000	3.000.000		3.000.000	150.000	7.500.000		500.000
	1999	100.000	3.000.000						
	2000		5.000.000				3.000.000		
	2001		3.000.000				4.000.000		
Delež KS	1997		400.000				400.000		
	1998				1.500.000				
	1999								
	2000								
	2001								
Drugo	1997								8.000.000
	1998		5.000.000		1.500.000		17.500.000		
	1999								
	2000		3.000.000				4.000.000		
	2001		3.000.000						
Skupaj po projektih		500.000	26.600.000	100.000	6.000.000	600.000	47.700.000	100.000	12.500.000
Skupaj po dejavnosti			27.100.000		6.100.000		48.300.000		12.600.000

KANALIZACIJA IN Č.N.

VODOVOD

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2		OBJEKT 1		OBJEKT 2	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	3.700.000	26.000.000	1.000.000	1.500.000	2.000.000	6.700.000	50.000	
	1998	650.000	23.000.000		4.000.000	450.000	7.800.000	450.000	4.000.000
	1999	1.300.000	25.000.000	450.000	10.750.000	500.000	5.000.000		8.500.000
	2000	800.000	29.000.000	800.000	10.750.000		6.000.000		6.000.000
	2001		39.500.000		7.250.000		5.000.000		1.500.000
Delež KS	1997	2.400.000	30.500.000	1.000.000	1.500.000	500.000	5.600.000	550.000	
	1998	650.000	44.000.000		10.000.000	350.000	5.400.000	650.000	5.000.000
	1999	1.300.000	42.000.000	450.000	14.250.000		5.000.000		16.500.000
	2000	800.000	43.000.000	800.000	9.250.000		1.000.000		13.000.000
	2001		57.000.000		12.750.000		2.000.000		1.500.000
Drugo	1997		38.000.000						
	1998		45.000.000		8.000.000	100.000	3.500.000		2.000.000
	1999		53.000.000		5.500.000	500.000	7.000.000		17.000.000
	2000		20.500.000		7.500.000		10.000.000		3.000.000
	2001		37.500.000		7.000.000		13.000.000		
Skupaj po projektih		11.600.000	553.000.000	4.500.000	110.000.000	4.400.000	83.000.000	1.700.000	78.000.000
Skupaj po dejavnosti			564.600.000		114.500.000		87.400.000		79.700.000

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OBČINSKEGA PRORAČUNA ZA LETO 1997 IN PRIHODNJA LETA

I. PRISTOJNOSTI OBČINE ZNOTRAJ ZAGOTOVLJENE PORABE

Z Zakonom o lokalni samoupravi so v poglavju III določene naloge občine, med katere spada v prvi vrsti tudi določanje okvira javnih financ v občini oz. proračuna občine. Poleg tega je občina v bistvu neke vrste javno podjetje, ki poseduje javno dobro ter pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami javnega premoženja. Ob tem pa lahko ustanavlja in vodi javna in druga podjetja. Predvsem pa je v tem krovnem zakonu o lokalnih skupnostih pomemben 21. člen, ki govori o nalogah, ki jih občina opravlja. V tem členu so po prioriteti navedene naloge naslednje:

1. Občina upravlja občinsko premoženje

Za ta del nalog je možno trditi, da jih občina Moravske Toplice v celoti še ne izvršuje, saj gre predvsem za težave pri ugotavljanju vsega premoženja glede na sprejeto premoženjsko bilanco stare občine. Vendar pa občina v prvi fazi ne bi smela premoženja odtujevati brezplačno, kot se trenutno dogaja z zahtevami krajevnih skupnosti v naši občini, gasilskih in drugih društev, saj se tako zmanjšuje vrednost premoženja, s tem pa tudi možnosti delovanja občine.

2. Omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine

Pri tem je občina Moravske Toplice na dobri poti, da v zelo kratkem času s sprejemom prostorskih planov in lokacijskih načrtov ter drugih prostorskih ureditvenih pogojev izpolni svojo nalogo. Vprašanje pa je, ali je za gospodarski razvoj občine to dovolj, saj bi bilo nujno ustanoviti vsaj razvojni sklad za področje drobnega gospodarstva in kmetijstva, prek katerega bi bilo možno s pomočjo sredstev občinskega proračuna in predvsem lastnih virov tega sklada vplivati na hitrejši gospodarski razvoj vseh gospodarskih subjektov (kmetij, obrti, podjetništva...).

3. Ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj

Pri tej nalogi v občini nimamo pravih možnosti, saj zaradi narave naših okolij stanovanjskih zgradb v tem času ni možno graditi oz. ni ustreznih pogojev. Ob pričakovanju, da se center občine razvije v neke vrste trg širših dimenzij, pa je možno pričakovati tudi tovrstno gradnjo. Sicer pa smo z razpisom stanovanjskih posojil v letošnjem letu na tem področju vsaj za zdaj svoje poslanstvo začeli uresničevati.

4. V okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe

S sprejemom Odloka o javnem komunalnem podjetju in še nekaterih odlokov na področju urejanja okolja in drugih javnih zadev je možno govoriti o tem, da se bo ta naloga začela izvajati v zelo kratkem času.

5. Pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko vzgojo, osnovno varstvo otrok in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele

Pretežni del poslov za občino na področju sociale opravlja v skladu s pogodbo Center za socialno delo. Pri tem občina dodatno financira področje sociale s sredstvi občinskega proračuna, interes občine pa je, da predvsem za socialno ogrožene, invalide in ostarele organizira tudi socialno javno službo v okviru

javnih del (del tega se že izvaja). Na področju predšolskega varstva so z ustanovitvijo javnega vrtca stvari v občini dobro urejene. Enako velja tudi za področje osnovnega šolstva.

6. Skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja

V občini so že sprejeti ustrezni odloki in organizirano zbiranje ter odlaganje odpadkov, organiziran je odvoz odpadkov. Pri skrbi za varstvo tal smo šele na začetku, saj gre predvsem za osveščanje ljudi in izgradnjo ustreznih komunalnih naprav, predvsem kanalizacije in čistilnih naprav. Izgradnja čistilnih naprav in kanalizacije pa seveda ni samo stvar občine. Na področju vodnih virov se stvari premikajo, saj je v izvedbi študija oskrbe z vodnimi viri v občini.

7. Ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte

To nalogo bo občina z ustreznim odlokom v prihodnje morala prenesti v okvir svojih pristojnosti, predvsem je to pomembno zaradi možnosti uvedbe enotnih meril za upravljanje vodovodnih sistemov. Glede na ustanovitev komunalnega podjetja pa je to tudi v kratkem času možno in izvedljivo.

8. Pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko, dokumentacijsko, društveno, turistično, kulturno in drugo dejavnost na svojem območju

Pri tem je možno zapisati, da je občina dokaj uspešna in sodi v zgornji del lestvice slovenskih podeželskih občin.

9. Pospešuje razvoj športa in rekreacije

Z ustanovitvijo Športne zveze občine je pričakovati še večji razvoj športa, ki je že v teh dveh letih obstoja občine dobil pomembno vlogo v delovanju na celotnem terenu občine. Lahko smo zadovoljni s številom aktivno vključenih v šport, manj pa z rekreativno dejavnostjo, predvsem srednje in starejše generacije.

10. Gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine

To področje je imelo v zadnjih dveh letih najpomembnejše mesto med investicijami v komunalno infrastrukturo. Tako je načrtovano tudi v srednjeročnem planu občine.

11. Opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami

Ta funkcija ni jasno opredeljena v zakonu, zato tudi občina razen izdaje dovoljenj za organizacijo prireditev oz. časa poteka prireditev nima večjih pristojnosti.

12. Organizira komunalno redarsko službo in skrbi za red v občini

To službo smo v občini organizirali prek javnih del. V celoti z delom ne moremo biti zadovoljni, saj so pristojnosti komunalne redarske službe relativno majhne in je z uvedbo občinskih inspekcij pričakovati bistveno drugačen položaj za opravljanje te naloge občine.

13. Skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč

V občini je rekordno število organiziranih gasilskih društev, ki

SREDNJEROČNI PLAN INVESTICIJ DO LETA 2002

TURISTIČNI OBJEKTI

KRAJ. CESTE

OBČIN. CESTE

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2		OBJEKT 1		OBJEKT 1	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	100.000	2.840.000	650.000	6.835.000	250.000	27.000.000	100.000	37.000.000
	1998		1.500.000	100.000	5.350.000	50.000	23.500.000	300.000	35.500.000
	1999		500.000		2.800.000	200.000	13.700.000	100.000	10.500.000
	2000				500.000		9.200.000		10.500.000
	2001				500.000		2.500.000		5.000.000
Delež KS	1997		2.100.000		5.025.000		34.750.000		3.600.000
	1998		1.000.000	100.000	3.400.000	200.000	30.250.000	150.000	3.100.000
	1999				2.300.000		19.050.000		3.600.000
	2000						11.050.000		3.700.000
	2001						4.250.000		3.500.000
Drugo	1997		480.000		370.000		1.500.000		26.000.000
	1998		2.000.000		7.500.000		7.000.000		17.500.000
	1999		2.000.000		3.000.000		12.750.000		5.000.000
	2000						16.000.000		10.000.000
	2001								
Skupaj po projektih		100.000	12.420.000	850.000	37.580.000	700.000	212.500.000	650.000	174.500.000
Skupaj po dejavnosti			12.520.000		38.430.000		213.200.000		175.150.000

DRUGO

Ocenjena vrednost projektov		OBJEKT 1		OBJEKT 2		OBJEKT 3	
		Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba	Priprava dokument.	Izvedba
Proračun	1997	200.000	1.150.000				
	1998		700.000		300.000		
	1999	50.000	100.000		1.000.000		
	2000				1.000.000		
	2001				2.000.000		
Delež KS	1997	100.000	2.850.000				
	1998		1.300.000		500.000		
	1999		2.500.000		200.000		
	2000		2.000.000		3.000.000		
	2001		1.000.000		3.000.000		
Drugo	1997		200.000				
	1998		2.000.000		1.500.000		
	1999		300.000		2.500.000		
	2000				3.000.000		
	2001						
Skupaj po projektih		350.000	14.100.000		18.000.000		
Skupaj po dejavnosti			14.450.000		18.000.000		

SKUPAJ OBJEKTOV

ŠPORT KULTURA ŠOLSTVO VRTCI ZDRAVSTVO KANAL. IN Č.N. VODOVOD TURIST.OBJEKTI KRAJ. CESTE OBČIN. CESTE			
Ocenjena vrednost projektov	Priprava dokument.	Izvedba	Opomba
Proračun	1997	9.250.000	130.375.000
	1998	2.650.000	124.000.000
	1999	2.800.000	83.400.000
	2000	1.600.000	83.900.000
	2001		70.250.000
Delež KS	1997	4.700.000	91.225.000
	1998	2.200.000	109.450.000
	1999	1.750.000	108.300.000
	2000	1.600.000	88.100.000
	2001		85.500.000
Drugo	1997	250.000	83.720.000
	1998	150.000	129.850.000
	1999	600.000	113.300.000
	2000		79.550.000
	2001		60.800.000
Skupaj po projektih		27.550.000	1.441.720.000
Skupaj po dejavnosti			1.469.270.000

so tudi relativno dobro opremljena, zato je ta naloga uspešno opravljena, manj uspešno pa je področje zaščite in reševanja, kjer bo potrebno organizacijsko stvari dodelati.

14. Zagotavlja izvensodno poravnavo sporov

Občina ima komisijo za prošnje in pritožbe, ki svoje delo opravlja v skladu s potrebami in pristojnostmi.

15. Organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč

Občina ima podpisane ustrezne pogodbe z ostalimi občinami za skupno reševanje in organiziranje tovrstnega reševanja. Na srečo do sedaj enote niso bilo aktivirane.

16. Organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe

Na tem področju zaenkrat stvari še niso urejene v občini, saj so se posamezni kraji že pred ustanovitvijo občine povezali z različnimi izvajalci tovrstnih storitev. Bo pa potrebno v okviru komunalnega podjetja ali prek podelitve koncesije urediti tudi to področje.

17. Določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine

Sestavni del naših odlokov so tudi kazenske določbe.

18. Sprejema statut občine in druge splošne akte

Na predlog župana in uprave je občinski svet v preteklih treh letih sprejel 26 odlokov, 13 sklepov in 3 pravilnike.

19. Organizira občinsko upravo

Občina ima dobro organizirano upravo.

20. Ureja druge lokalne službe javnega pomena

V prvi vrsti je potrebno izpostaviti ustanovitev turistične pisarne občine.

II. VIRI ZA ZAGOTOVLJENO PORABO

Zelo pomembno je vedeti, iz katerih virov se financirajo navedene naloge občine. 21. člen Zakona o financiranju občin določa, da se za financiranje zagotovljene proračunske porabe namenjajo prihodki iz naslovov:

- davek na dediščine in darila,
- davek na dobiček od iger na srečo,
- davek na promet od nepremičnin,
- upravne takse in
- posebna taksa za uporabo igralnih avtomatov zunaj igralnic.

Poleg tega v skladu s 23. členom tega zakona občini pripada 30 % dohodnine in v skladu s 24. členom za financiranje zagotovljene porabe država iz državnega proračuna zagotavlja finančno izravnano občini v skladu s kriteriji in merili resornih ministrstev.

To so prihodki, na katere v skladu z veljavno zakonodajo, to je Zakonom o financiranju občin, občina kot lokalna skupnost ne more vplivati, saj gre za določeno višino, ki je odvisna predvsem od kriterijev in meril resornih ministrstev, ne pa od vira prihodkov. Predvsem pa velja to za občine, ki dobivajo znatno finančno izravnano, med katere spada tudi naša občina.

Kljub temu pa so ti prihodki ali bolje rečeno merila za določanje njihove višine izjemnega pomena za izvajanje bogate ali

revne vsebine delovanja občine, predvsem z vidika programa kulture, športa, osnovnega šolstva, predšolske vzgoje, vzdrževanja komunalnih objektov, delovanje uprave in drugih vsebinskih nalog občine, ki so navedene v prejšnjem poglavju.

Za ta del proračunske »pogače« v naši občini velja, da smo dosegli nivo, ki presega slovensko povprečje, kljub temu, da smo novo nastala občina, ki ni imela možnosti prenosa vsebine iz prejšnje občine. Z veliko »volje« tudi s strani resornih ministrstev v državi, ki izračunavajo in s tem določajo kriterije za financiranje posameznega segmenta zagotovljene porabe je sicer možno na tem področju še nekaj sredstev pridobiti, vendar pa je nerealno pričakovati velik skok.

III. LASTNI PRIHODKI OBČINE ZA FINANCIRANJE DRUGIH NALOG

Zelo pomembna določila so zapisana v 22. členu Zakona o financiranju občin, zaradi katerih tudi ali predvsem je pripravljen ta pregled nalog in celotnega gradiva. V tem členu je namreč določeno, da občina samostojno določa in razpolaga s prihodki, ustvarjenimi v skladu s tem členom. Ti prihodki so zato tudi bistvenega pomena za možnosti občine na področju investicij in nalog, ki niso opredeljene kot osnovne naloge v okviru zagotovljene porabe občine. Glede na razvejanost potreb, ki jih je občinski svet sprejel s srednjeročnim planom investicij, je nujno, da v okvir bilance proračuna na strani prihodkov uvrsti tudi prihodke iz vsebine tega člena zakona, sicer se bodo možnosti za realizacijo teh programov časovno močno odmaknile od pričakovanih rokov.

Lastne vire je možno v naši občini deliti v dve skupini, in sicer:

1. Že uveljavljeni viri

Turistična taksa, za katero ugotovljamo, da se v nasprotju s pričakovanji in vlaganji v turistične objekte v zadnjih dveh letih zmanjšuje. V letu 1994 je bilo ustvarjenih 245.562 nočitev, v letu 1995 242.498 nočitev in v letu 1996 234.375 nočitev.

Pri tem pa je ob doslednem pobiranju turistične takse od privatnikov (zasebnih izdajateljev prenočitev) in siceršnje boljše kontrolo, evidenco nočitev ter predvsem glede na pričakovano realno precejšnje povečanje kapacitet možno računati že v letu 1998 realizacijo iz tega naslova v višini 30 mio SIT letno.

V letu 1997 tako predvidevamo nekoliko višjo realizacijo, ki naj bi glede na pričakovano vključitev Prekmurske vasi dosegla 25 mio SIT.

Kot na novo uveljavljeni vir v občini se pojavlja komunalna taksa (komunalni prispevek), ki je sicer odvisna od obsega novih vlaganj, vendar pa je realno pričakovati letno ustvarjanje tega vira v višini 20 mio SIT.

V proračun se kot poseben vir steka ekološka taksa za izkoriščanje rudnin in obrabo občinskih javnih dobrin in površin. Ta vir sicer nima zakonskega pokrija (prejšnji Zakon o kmetijskih zemljiščih je nehal veljati), vendar pa je realno pričakovati dogovor s koristniki teh dobrin. Lahko pričakujemo 15 mio SIT realizacije.

Traktorsko takso je občinski svet v celoti z odlokom prepuštil v prihodek krajevnim skupnostim, zato bo nujno zahtevati od krajevnih skupnosti, da ves dohodek iz tega naslova namenijo za redno vzdrževanje vaških cest. Dokler bo ta vir prihodek računov krajevnih skupnosti, občina ne more sodelovati pri zimskem in letnem vzdrževanju vaških cest in poti.

2. Viri, ki jih je potrebno uveljaviti - določiti

Vir, ki je sicer določen z zakonom o davkih, davek od premoženja, bo ob 100 % povečanju (možno je 500 % povečanje),

pomenil ob doslednem prijavljanju lastnikov vikendov in vinskih kleti cca 3 mio SIT ali po vikendu povprečno 7.500 SIT letno.

Odlok bo potrebno sprejeti čimprej in občinskega inšpektorja, ki je uveljavljen s spremembo Zakona o lokalni samoupravi, pooblastiti za izvajanje nadzora tudi na tem področju.

Zelo pomembno področje investicijskih vlaganj v občini je izgradnja občinskih cest in vodovodov ter kanalizacije. V ta namen bi bilo potrebno uvesti komunalne ekološke takse, in sicer:

Za izkoriščanje pitne vode in s tem ustvarjanje odpadne vode cca 35 SIT/m³, kar pomeni letno 25 mio SIT prihodka. To je izračunano ob predpostavki, da porabi vsak občan mesečno 6 m³ vode, kar pomeni, da bi bil mesečni znesek na posameznika 210 SIT tam, kjer ni števecov za odmero porabe vode, in pri ostalih v skladu s količino porabljene vode po števcu. Dobljeni del prihodka iz tega naslova (približno 1/3) predstavlja poraba zdravilišča v okviru sedanjih kapacitet. V letu 1997 bi bilo možno ustvariti 10 mio SIT.

Pomemben vir v sklopu tega segmenta prihodkov je nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, katerega višina bi ob povprečnem izračunu, ki velja v občinah po Sloveniji, dosegla v naši občini cca 20-30 mio SIT na leto. Pri tem bi bila povprečna obremenitev 5-arske parcele 5.000 SIT letno.

IV. SREDSTVA IZ NASLOVA SOFINANCIRANJA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA

1. Odstopljeni viri in namenski viri

Eden pomembnejših odstopljenih virov bi v občini, ki je pretežno kmetijska z vidika uporabe površin, moral biti tudi sprememba namembnosti kmetijskih zemljišč. V tem trenutku ostaja v občinskem proračunu le 30 % tega prispevka, kar je v popolnem nesoglasju s potrebami občanov na tem področju. Pričakovati je, da bo v prihodnje s spremembo zakona razmerje obrnjeno, torej bo občina dobila 70 % tega vira, kar bi pomenilo za naš proračun letno med 5 in 10 mio SIT realizacije.

Gozdne ceste se delno financirajo iz katastrskega dohodka, ustvarjenega v občini, ki ga država odstopa občinskemu proračunu, vendar v našem primeru ne predstavljajo pomembnega vira.

Požarni sklad, ki pomeni pomemben dodatni vir za pokrivanje nujnih investicij, predvsem nabave opreme za gasilska društva, je odstopljeni vir republiškega sklada. Glede na organiziranost gasilcev in število prostovoljnih gasilskih društev v naši občini višina znatno zaostaja za potrebami.

Ministrstvo za šolstvo in šport delno sofinancira posebni program, ki se izvaja na narodnostno mešanem območju v okviru vzgojno-varstvenega zavoda občine Moravske Toplice. Vir se sproti usklajuje glede na kriterije ministrstva.

2. Viri iz naslova javnih razpisov

Občina ima možnost pridobiti del sredstev za financiranje svojih investicij na podlagi prijave na javne razpise državnih ministrstev. Tu se pojavljajo predvsem viri, ki so nevratljivi in za katere je možno ugotoviti, da so kvalitetna sredstva, in pa viri, ki so vratljivi, to so razni krediti državnih skladov, ki so predvsem likvidnostnega značaja, saj gre za manj kvalitetna sredstva, ki pa so pomembna pri financiranju večjih investicijskih posegov, kot sta kanalizacija in vodovod. Delež sredstev, ki naj bi jih država zagotavljala pri financiranju investicij v ceste na razvojno šibkem območju, izgradnjo kanalizacije in vodovodov, bi naj po sklepih vlade bil 50 % investicijske vrednosti, vendar pa

je to le določilo, ki se ga nihče ne drži oziroma ga v bistvu ni možno doseči tudi pri etapni izgradnji. Zato je glede na velik pritisk vseh občin bolj objektivno računati na 25-30 % delež državnih virov pri teh investicijah.

3. Posebna sredstva

Pri tem gre predvsem za sredstva elementarna - odprave naravnih in drugih nesreč, pridobljena iz državnih skladov. Delež teh sredstev vnaprej ni možno opredeliti in je odvisen od dejanske škode v nekem obdobju ter sredstev, ki so na razpolago v državi za te namene. Pomembno pri tem pa je, da se vse škode, naravne nesreče, predvsem na infrastrukturi in kmetijstvu, sproti popisujejo in ocenjujejo.

V. DRUGI VIRI PRORAČUNA

1. Namenski viri, ki se pretakajo prek proračuna

Prihodki in z njimi povezana poraba kabelskega televizijskega sistema občine: zanje odgovarja ustrezn komisija, sestavljena iz predstavnikov krajevnih skupnosti kot lastnikov omrežja in predstavnikov internega kanala občine.

Delež sredstev krajevnih skupnosti pri sofinanciranju osnovne infrastrukture: tam, kjer je nosilec investicije krajevna skupnost in nastopa občina kot sofinancer, teh sredstev v proračunu občine ni, ko pa nastopa kot investitor objektov krajevnega značaja občina, krajevna skupnost pa se pojavlja kot sofinancer, se sredstva posredno stekajo kot prihodek proračuna občine.

Prihodki iz naslova javnih del v bistvu ne pomenijo povečanja proračuna na strani virov, saj dejansko gre za način obračuna plačil javnih del, ki poteka za delež, ki ga financira Zavod za zaposlovanje, prek občinskega proračuna. Predstavlja pa takšna oblika sodelovanja in zaposlovanja pomemben element zaposlitvene politike v občini in možnost izvajanja nekaterih del na tak način.

2. Drugi namenski viri

Prihodki od prodaje parcel v krajevnih skupnostih, kjer je krajevna skupnost v skladu z veljavno zakonodajo vpisana v zemljiškem katastru kot imetnik pravice uporabe, dejanski lastnik pa je občina - so pa to parcele, ki so ves čas smatrane kot last krajevnih skupnosti: iztržek od prodaje teh parcel, ki je povezan vedno s sklepi krajevnih skupnosti, se prek občinskega proračuna vrača krajevnim skupnostim.

Stanovanjska sredstva iz naslova odplačil anuitet po delitveni bilanci so specifična sredstva. Glede na prehodnost obdobja v skladu z načrtom odplačevanja jih je zato možno dobiti le kot posebne druge vire, ki bodo v nekem trenutku usahnili. Dobro bi bilo sredstva ob njihovem vračilu (poraba je povezana z razpisi stanovanjskih kreditov) namenjati oz. preusmerjati na stanovanjski sklad, ki ga bo potrebno ustanoviti.

VI. SREDSTVA IZ PROGRAMA MEDNARODNIH SOFINANCIRANJ (PHARE)

Načeloma velja, da bo potrebno iskati v prihodnjem obdobju možnost sofinanciranja posameznih programov, tako na področju komunalne infrastrukture, še bolj pa na področju sofinanciranja pomembnih gospodarskih in družbenih projektov tudi na mednarodni ravni.

V letošnjem proračunu sicer vnaprej ni možno predvideti deleža teh sredstev v naši občini, vendar pa računamo že na njihov manjši vpliv na izvedbo investicij, predvsem na obmejnem območju.

Feri CIPOT, župan

so tudi relativno dobro opremljena, zato je ta naloga uspešno opravljena, manj uspešno pa je področje zaščite in reševanja, kjer bo potrebno organizacijsko stvari dodelati.

14. Zagotavlja izvensodno poravnavo sporov

Občina ima komisijo za prošnje in pritožbe, ki svoje delo opravlja v skladu s potrebami in pristojnostmi.

15. Organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč

Občina ima podpisane ustrezne pogodbe z ostalimi občinami za skupno reševanje in organiziranje tovrstnega reševanja. Na srečo do sedaj enote niso bilo aktivirane.

16. Organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe

Na tem področju zaenkrat stvari še niso urejene v občini, saj so se posamezni kraji že pred ustanovitvijo občine povezali z različnimi izvajalci tovrstnih storitev. Bo pa potrebno v okviru komunalnega podjetja ali prek podelitve koncesije urediti tudi to področje.

17. Določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine

Sestavni del naših odlokov so tudi kazenske določbe.

18. Sprejema statut občine in druge splošne akte

Na predlog župana in uprave je občinski svet v preteklih treh letih sprejel 26 odlokov, 13 sklepov in 3 pravilnike.

19. Organizira občinsko upravo

Občina ima dobro organizirano upravo.

20. Ureja druge lokalne službe javnega pomena

V prvi vrsti je potrebno izpostaviti ustanovitev turistične pisarne občine.

II. VIRI ZA ZAGOTOVLJENO PORABO

Zelo pomembno je vedeti, iz katerih virov se financirajo navedene naloge občine. 21. člen Zakona o financiranju občin določa, da se za financiranje zagotovljene proračunske porabe namenjajo prihodki iz naslovov:

- davek na dediščine in darila,
- davek na dobiček od iger na srečo,
- davek na promet od nepremičnin,
- upravne takse in
- posebna taksa za uporabo igralnih avtomatov zunaj igralnic.

Poleg tega v skladu s 23. členom tega zakona občini pripada 30 % dohodnine in v skladu s 24. členom za financiranje zagotovljene porabe država iz državnega proračuna zagotavlja finančno izravnano občini v skladu s kriteriji in merili resornih ministrstev.

To so prihodki, na katere v skladu z veljavno zakonodajo, to je Zakonom o financiranju občin, občina kot lokalna skupnost ne more vplivati, saj gre za določeno višino, ki je odvisna predvsem od kriterijev in meril resornih ministrstev, ne pa od vira prihodkov. Predvsem pa velja to za občine, ki dobivajo znatno finančno izravnano, med katere spada tudi naša občina.

Kljub temu pa so ti prihodki ali bolje rečeno merila za določanje njihove višine izjemnega pomena za izvajanje bogate ali

revne vsebine delovanja občine, predvsem z vidika programa kulture, športa, osnovnega šolstva, predšolske vzgoje, vzdrževanja komunalnih objektov, delovanje uprave in drugih vsebinskih nalog občine, ki so navedene v prejšnjem poglavju.

Za ta del proračunske »pogače« v naši občini velja, da smo dosegli nivo, ki presega slovensko povprečje, kljub temu, da smo novo nastala občina, ki ni imela možnosti prenosa vsebine iz prejšnje občine. Z veliko »volje« tudi s strani resornih ministrstev v državi, ki izračunavajo in s tem določajo kriterije za financiranje posameznega segmenta zagotovljene porabe je sicer možno na tem področju še nekaj sredstev pridobiti, vendar pa je nerealno pričakovati velik skok.

III. LASTNI PRIHODKI OBČINE ZA FINANCIRANJE DRUGIH NALOG

Zelo pomembna določila so zapisana v 22. členu Zakona o financiranju občin, zaradi katerih tudi ali predvsem je pripravljen ta pregled nalog in celotnega gradiva. V tem členu je namreč določeno, da občina samostojno določa in razpolaga s prihodki, ustvarjenimi v skladu s tem členom. Ti prihodki so zato tudi bistvenega pomena za možnosti občine na področju investicij in nalog, ki niso opredeljene kot osnovne naloge v okviru zagotovljene porabe občine. Glede na razvejanost potreb, ki jih je občinski svet sprejel s srednjeročnim planom investicij, je nujno, da v okvir bilance proračuna na strani prihodkov uvrsti tudi prihodke iz vsebine tega člena zakona, sicer se bodo možnosti za realizacijo teh programov časovno močno odmaknile od pričakovanih rokov.

Lastne vire je možno v naši občini deliti v dve skupini, in sicer:

1. Že uveljavljeni viri

Turistična taksa, za katero ugotovljamo, da se v nasprotju s pričakanji in vlaganji v turistične objekte v zadnjih dveh letih zmanjšuje. V letu 1994 je bilo ustvarjenih 245.562 nočitev, v letu 1995 242.498 nočitev in v letu 1996 234.375 nočitev.

Pri tem pa je ob doslednem pobiranju turistične takse od privatnikov (zasebnih izdajateljev prenočitev) in siceršnje boljše kontrolo, evidenco nočitev ter predvsem glede na pričakovano realno precejšnje povečanje kapacitet možno računati že v letu 1998 realizacijo iz tega naslova v višini 30 mio SIT letno.

V letu 1997 tako predvidevamo nekoliko višjo realizacijo, ki naj bi glede na pričakovano vključitev Prekmurske vasi dosegla 25 mio SIT.

Kot na novo uveljavljeni vir v občini se pojavlja komunalna taksa (komunalni prispevek), ki je sicer odvisna od obsega novih vlaganj, vendar pa je realno pričakovati letno ustvarjanje tega vira v višini 20 mio SIT.

V proračun se kot poseben vir steka ekološka taksa za izkoriščanje rudnin in obrabo občinskih javnih dobrin in površin. Ta vir sicer nima zakonskega pokritja (prejšnji Zakon o kmetijskih zemljiščih je nehal veljati), vendar pa je realno pričakovati dogovor s koristniki teh dobrin. Lahko pričakujemo 15 mio SIT realizacije.

Traktorsko takso je občinski svet v celoti z odlokom prepuštil v prihodek krajevnim skupnostim, zato bo nujno zahtevati od krajevnih skupnosti, da ves dohodek iz tega naslova namenijo za redno vzdrževanje vaških cest. Dokler bo ta vir prihodek računov krajevnih skupnosti, občina ne more sodelovati pri zimskem in letnem vzdrževanju vaških cest in poti.

2. Viri, ki jih je potrebno uveljaviti - določiti

Vir, ki je sicer določen z zakonom o davkih, davek od premoženja, bo ob 100 % povečanju (možno je 500 % povečanje),

pomenil ob doslednem prijavljanju lastnikov vikendov in vinskih kleti cca 3 mio SIT ali po vikendu povprečno 7.500 SIT letno.

Odlok bo potrebno sprejeti čimprej in občinskega inšpektorja, ki je uveljavljen s spremembo Zakona o lokalni samoupravi, pooblastiti za izvajanje nadzora tudi na tem področju.

Zelo pomembno področje investicijskih vlaganj v občini je izgradnja občinskih cest in vodovodov ter kanalizacije. V ta namen bi bilo potrebno uvesti komunalne ekološke takse, in sicer:

Za izkoriščanje pitne vode in s tem ustvarjanje odpadne vode cca 35 SIT/m³, kar pomeni letno 25 mio SIT prihodka. To je izračunano ob predpostavki, da porabi vsak občan mesečno 6 m³ vode, kar pomeni, da bi bil mesečni znesek na posameznika 210 SIT tam, kjer ni števecov za odmero porabe vode, in pri ostalih v skladu s količino porabljene vode po števcu. Dobršen del prihodka iz tega naslova (približno 1/3) predstavlja poraba zdravilišča v okviru sedanjih kapacitet. V letu 1997 bi bilo možno ustvariti 10 mio SIT.

Pomemben vir v sklopu tega segmenta prihodkov je nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, katerega višina bi ob povprečnem izračunu, ki velja v občinah po Sloveniji, dosegla v naši občini cca 20-30 mio SIT na leto. Pri tem bi bila povprečna obremenitev 5-arske parcele 5.000 SIT letno.

IV. SREDSTVA IZ NASLOVA SOFINANCIRANJA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA

1. Odstopljeni viri in namenski viri

Eden pomembnejših odstopljenih virov bi v občini, ki je pretežno kmetijska z vidika uporabe površin, moral biti tudi sprememba namembnosti kmetijskih zemljišč. V tem trenutku ostaja v občinskem proračunu le 30 % tega prispevka, kar je v popolnem nesoglasju s potrebami občin na tem področju. Pričakovati je, da bo v prihodnje s spremembo zakona razmerje obrnjeno, torej bo občina dobila 70 % tega vira, kar bi pomenilo za naš proračun letno med 5 in 10 mio SIT realizacije.

Gozdne ceste se delno financirajo iz katastrskega dohodka, ustvarjenega v občini, ki ga država odstopa občinskemu proračunu, vendar v našem primeru ne predstavljajo pomembnega vira.

Požarni sklad, ki pomeni pomemben dodatni vir za pokrivanje nujnih investicij, predvsem nabave opreme za gasilska društva, je odstopljeni vir republiškega sklada. Glede na organiziranost gasilcev in število prostovoljnih gasilskih društev v naši občini višina znatno zaostaja za potrebami.

Ministrstvo za šolstvo in šport delno sofinancira posebni program, ki se izvaja na narodnostno mešanem območju v okviru vzgojno-varstvenega zavoda občine Moravske Toplice. Vir se sproti usklajuje glede na kriterije ministrstva.

2. Viri iz naslova javnih razpisov

Občina ima možnost pridobiti del sredstev za financiranje svojih investicij na podlagi prijave na javne razpise državnih ministrstev. Tu se pojavljajo predvsem viri, ki so nevračljivi in za katere je možno ugotoviti, da so kvalitetna sredstva, in pa viri, ki so vračljivi, to so razni krediti državnih skladov, ki so predvsem likvidnostnega značaja, saj gre za manj kvalitetna sredstva, ki pa so pomembna pri financiranju večjih investicijskih posegov, kot sta kanalizacija in vodovod. Delež sredstev, ki naj bi jih država zagotavljala pri financiranju investicij v ceste na razvojno šibkem območju, izgradnjo kanalizacije in vodovodov, bi naj po sklepih vlade bil 50 % investicijske vrednosti, vendar pa

je to le določilo, ki se ga nihče ne drži oziroma ga v bistvu ni možno doseči tudi pri etapni izgradnji. Zato je glede na velik pritisk vseh občin bolj objektivno računati na 25-30 % delež državnih virov pri teh investicijah.

3. Posebna sredstva

Pri tem gre predvsem za sredstva elementara - odprave naravnih in drugih nesreč, pridobljena iz državnih skladov. Delež teh sredstev vnaprej ni možno opredeliti in je odvisen od dejanske škode v nekem obdobju ter sredstev, ki so na razpolago v državi za te namene. Pomembno pri tem pa je, da se vse škode, naravne nesreče, predvsem na infrastrukturi in kmetijstvu, sproti popisujejo in ocenjujejo.

V. DRUGI VIRI PRORAČUNA

1. Namenski viri, ki se pretakajo prek proračuna

Prihodki in z njimi povezana poraba kableskega televizijskega sistema občine: zanje odgovarja ustrezna komisija, sestavljena iz predstavnikov krajevnih skupnosti kot lastnikov omrežja in predstavnikov internega kanala občine.

Delež sredstev krajevnih skupnosti pri sofinanciranju osnovne infrastrukture: tam, kjer je nosilec investicije krajevna skupnost in nastopa občina kot sofinancer, teh sredstev v proračunu občine ni, ko pa nastopa kot investitor objektov krajevnega značaja občina, krajevna skupnost pa se pojavlja kot sofinancer, se sredstva posredno stekajo kot prihodek proračuna občine.

Prihodki iz naslova javnih del v bistvu ne pomenijo povečanja proračuna na strani virov, saj dejansko gre za način obračuna plačil javnih del, ki poteka za delež, ki ga financira Zavod za zaposlovanje, prek občinskega proračuna. Predstavlja pa takšna oblika sodelovanja in zaposlovanja pomemben element zaposlitvene politike v občini in možnost izvajanja nekaterih del na tak način.

2. Drugi namenski viri

Prihodki od prodaje parcel v krajevnih skupnostih, kjer je krajevna skupnost v skladu z veljavno zakonodajo vpisana v zemljiškem katastru kot imetnik pravice uporabe, dejanski lastnik pa je občina - so pa to parcele, ki so ves čas smatrane kot last krajevnih skupnosti: iztržek od prodaje teh parcel, ki je povezan vedno s sklepi krajevnih skupnosti, se prek občinskega proračuna vrača krajevnim skupnostim.

Stanovanjska sredstva iz naslova odplačil anuitet po delitveni bilanci so specifična sredstva. Glede na prehodnost obdobja v skladu z načrtom odplačevanja jih je zato možno dobiti le kot posebne druge vire, ki bodo v nekem trenutku usahnili. Dobro bi bilo sredstva ob njihovem vračilu (poraba je povezana z razpisi stanovanjskih kreditov) namenjati oz. preusmerjati na stanovanjski sklad, ki ga bo potrebno ustanoviti.

VI. SREDSTVA IZ PROGRAMA MEDNARODNIH SOFINANCIRANJ (PHARE)

Načeloma velja, da bo potrebno iskati v prihodnjem obdobju možnost sofinanciranja posameznih programov, tako na področju komunalne infrastrukture, še bolj pa na področju sofinanciranja pomembnih gospodarskih in družbenih projektov tudi na mednarodni ravni.

V letošnjem proračunu sicer vnaprej ni možno predvideti deleža teh sredstev v naši občini, vendar pa računamo že na njihov manjši vpliv na izvedbo investicij, predvsem na obmejnem območju.

Feri CIPOT, župan

V MORAVSKIH TOPLICAH SE JE OLIMPIJSKO GESLO POTRDILO KAR 480 KRAT

Olimpijsko geslo »Pomembno je sodelovati in ne zmagati« se je ob koncu tedna na tradicionalnem olimpijskem teku v Zdravilišču Moravske Toplice na najlepši možni način potrdilo že četrtrič po vrsti.

Na progah, dolgih 3 in 10 kilometrov, po slikoviti okolici tega našega vse bolj priljubljenega zdraviliškega kraja se je namreč podalo kar 480 ljubiteljev teka, največ seveda iz naše občine, kar nedvomno priča o tem, da (p)ostaja tek tudi v naši občini zelo bolj priljubljena oblika rekreacije.

Prireditelja – novoustanovljena Občinska športna zveza Moravske Toplice ter Zdravilišče Moravske Toplice sta ob pomoči številnih sponzorjev uspela združiti vse moči ter pripravila lep športni popoldan. Ta se je v Športnem parku zdravilišča pričel že s športnimi igrami osnovnošolcev iz Boğojine, Fokovec, Prosenjakovec in Puconec, se nadaljeval z bogatim kulturnim programom folkloristov iz Prosenjakovec ter ljudskih godcev Rumič pa Remenarov (Janez Kardoš in Štefan Zelko) ter izpovedjo svoje bogate športne poti prof. Evgena Titana iz Murske Sobote, ki velja za eno največjih osebnosti v pomurskem športu doslej.

Kljub pravi poletni pripeki se je po nagovorih direktorja Zdravilišča Moravske Toplice Dušana Bencika ter župana občine Ferija Cipota ob 17. uri na progo veselo podalo kar 480 tekačev in tekačic z obeh bregov reke Mure, prišli pa so tudi iz Maribora, Ptujja, Lovrenca na Pohorju, Ormoža... Čeprav tek ni imel tekmovalne narave, najboljše vseeno velja omeniti. Med moškimi na **3 kilometre** je prvi prite-

kel v cilj Bojan Brus iz Apač, drugi je bil David Potočnik iz Sebeborec, tretji pa Jani Kodila iz Černelavec; med ženskami pa so bile najhitrejše Mojca Meglič in Karmen Rautar s Kapelskega Vrha, tretja pa je bila Suzana Embersič iz Moravskih Toplic. Na tej razdalji so bili najmlajši udeleženci komaj 3-letna Kaja Cipot iz Tešanovec ter 5-letna Tomaž Recek (Tešanovci) in Dušan Fister (Bakovci). Tinka Mučič iz Maribora, ki si je letos naložila že 6. križ, pa ni veljala samo za najstarejšo tekačico na krajši razdalji, temveč na moravskem olimpijskem teku sploh.

Daljšo in nekoliko zahtevnejšo progo na **10 kilometrov** pa je premagalo nekaj čez 100 tekmovalcev. Med moškimi so jo najhitreje zmagali: Geza Grabar iz Tešanovec, Damir Zinco iz Borec ter Franc Zupanič s Ptujja; med ženskami pa Jožica Šiftar iz Radenec, Lučka Zadravec iz Murske Sobote ter Sonja Virag iz Bratonec.

Nekoč eden najboljših tekačev na srednje proge v Sloveniji in nekdanji skupni državi, Jani Kovač iz Murske Sobote, pa je bil najstarejši tekmovalec na dolgi progi (najmlajši je bil 9-letni Davor Gregorinčič iz Dokležovja).

Gotovo pa ni odveč podatek, da so tudi letos tekli direktor Zdravilišča Moravske Toplice d.d. Dušan Bencik, pa prvi mož soboške LB Pomurske banke d.d. Viktor Šbül, predsednik organizacijskega odbora Maratona treh src oziroma pomočnik generalnega direktorja za ekonomiko in finance Radenska Radenci d.d. Martin Sreš, tekaški tradiciji pa se ni izneveril niti naš župan Feri Cipot, ki je itak znan kot velik ljubitelj športa.

KOLESARSKI MARATON AJDA

Dan po olimpijskem teku pa se je v Zdravilišču Moravske Toplice ter po območju naše občine dogodil še en velik športni dogodek: Kolesarski klub Tropovci je v sodelovanju z zdraviliščem pripravil že 7. tradicionalni kolesarski maraton Ajda na progah 10, 40 in 110 kilometrov.

Na tej priljubljeni, a dokaj zahtevni kolesarski preizkušnji, ki je na 110-kilometrski progi veljala tudi za slovensko prvenstvo za veterane, rekreativce in študente, je letos sodelovalo 388 kolesarjev iz vse Slovenije, nekaj pa jih je prišlo tudi s Hrvaške.

Najstarejša udeleženca maratona Ajda sta bila 74-letni Rudolf Perkič ter 71-letna Katarina Rengeo, oba iz Murske Sobote, najmlajši pa je bil 5-letni Aleš Vigič iz Murske Sobote.

Tako kot Olimpijskega teka dan pred tem, so se kolesarskega maratona udeležili tudi direktorja Dušan Bencik in Viktor Šbül ter župan Feri Cipot.

ROKOBORCA MIHOLIČ USPEŠNO TEKMUJETA

Eden naših najboljših mladih športnikov v občini, Slavko Miholič iz Čikečke vasi, uspešno tekmuje na številnih rokoborskih tekmovanjih v grško-rimskem slogu doma in v tujini.

Po državnem kadetskem ter mladinskem naslovu v Lenartu se je skupaj s svojim bratom Romanom dobro odrezal tudi na tekmovanju v Gabčikovem na Slovaškem. Slavko pa je bil najboljši tudi na mednarodnem kadetskem turnirju v Mariboru v kategoriji do 52 kilogramov. To je bila zanj zadnja resna preizkušnja pred nastopom na svetovnem kadetskem prvenstvu, ki bo prihodnji mesec v Mariboru. Želim mu vse najboljše.

NK ČARDA V PRVI POMURSKI LIGI

V nedeljo se je končalo tekmovanje v 2. medobčinski nogometni ligi Murska Sobota. Ekipa NK Čarda iz Martjanec je zanesljivo osvojila 2. mesto z 51 točkami in se po enem letu vrača v prvo medobčinsko ligo. NK Prosenjakovci so zasedli mesto v sredini lestvice, preostali naši predstavniki (NK Tešanovci, NK Boğojina in NK Ronda iz Sela) pa so pristali na dnu prvenstvene lestvice.

NEUTRUDNI GEZA GRABAR

Športnik občine za leto 1996, znani atlet Geza Grabar, niza uspehe na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Potem ko je bil najhitrejši na olimpijskem teku v Moravskih Toplicah, je na nedavnem uličnem teku v avstrijskem Felbachu na 10-kilometrski progi osvojil četrto mesto.

Ludvik SOČIČ

SREČANJE UPOKOJENCEV

V začetku junija so se ob lovskem domu v Moravskih Toplicah srečali upokojenci z območja občine in številnih drugih krajev Prekmurja. Organizatorji srečanja iz vodstva Društva upokojencev Moravske Toplice so z zadovoljstvom ugotavljali, da se je zbralo blizu 400 upokojencev in več uglednih gostov.

Za uvod so pripravili krajšo slovesnost s prijetnim kulturnim programom.

TEKMOVANJE V PROMETNIH VEŠČINAH

Osnovnošolci s štirih šol so se v Sebeborcih pomerili v znanju prometnih predpisov in spretnosti vožnji. Tekmovanja se je udeležilo 43 učencev.

Med posamezniki je zmagal Denis Vučković (OŠ Bogojina), med ekipami pa OŠ Pucanci pred dvema ekipama OŠ Bogojina.

Organizator tekmovanja je bil občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

KONEC ŠOLSKEGA LETA

V teh dneh se je končal pouk tudi za učence treh osnovnih šol v naši občini. Osmi razred in s tem izobraževanje na osnovnošolski stopnji je končalo 63 učencev. 13 med njimi je za odličen uspeh v osmem razredu župan občine nagradil z dragocenimi knjižnimi darili.

MALI LEKSIKON OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Statut občine Moravske Toplice v 21. členu določa, da občinski svet sestavlja 17 članov. Pripadniki madžarske narodnosti imajo v svetu dva predstavnika.

Predsednik: Štefan Kuhar, Mor. Toplice

Podpredsednik: Jožef Grabar, Selo

Ostali člani:

Alojz Berden, Filovci

Štefan Cigüt, Noršinci (*pred koncem leta 1995 zamenjal Slavka Škerlaka, Sebeborci*)

Štefan Ferencek, Vučja Gomila

Alojz Glavač, Sebeborci

Franc Horvat, Ivanci

Dušan Klanjčar, Moravske Toplice

Jožef Matis, Sebeborci

Slavko Ozvatič, Berkovci

Geza Puhán, Motvarjevci/Szentlászló

Branko Recek, Tešanovci

Janez Rožman, Bogojina

Janez Škalič, Selo

Jože Škerlak, Moravske Toplice

Tibor Vöröš, Središče/Szerdahely

Jože Vugrinec, Bogojina

MARTJANSKA PESMARICA

V ponedeljek so v prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti in Ljubljani predstavili knjigo MARTJANSKA PESMARICA, ki jo je uredil upok. prof. dr. Vilko Novak, v obsežni znanstveni razpravi na začetku knjige pa natančno razložil nastanek, vsebino in pomen te najstarejše prekmurske pesmarice, katere rokopis hrani Univerzitetna knjižnica v Mariboru.

Letnice njenega nastanka ni mogoče nedvoumno določiti, splošno strokovno prepričanje pa je, da so deli sicer nenotnega rokopisa nastajali v 17. stoletju, torej v času, ko je bila martjanska župnija v lasti evangeličanov (1592 do 1672), poznejši pripisi pričajo, da so jo uporabljali tudi v katoliškem bogoslužju.

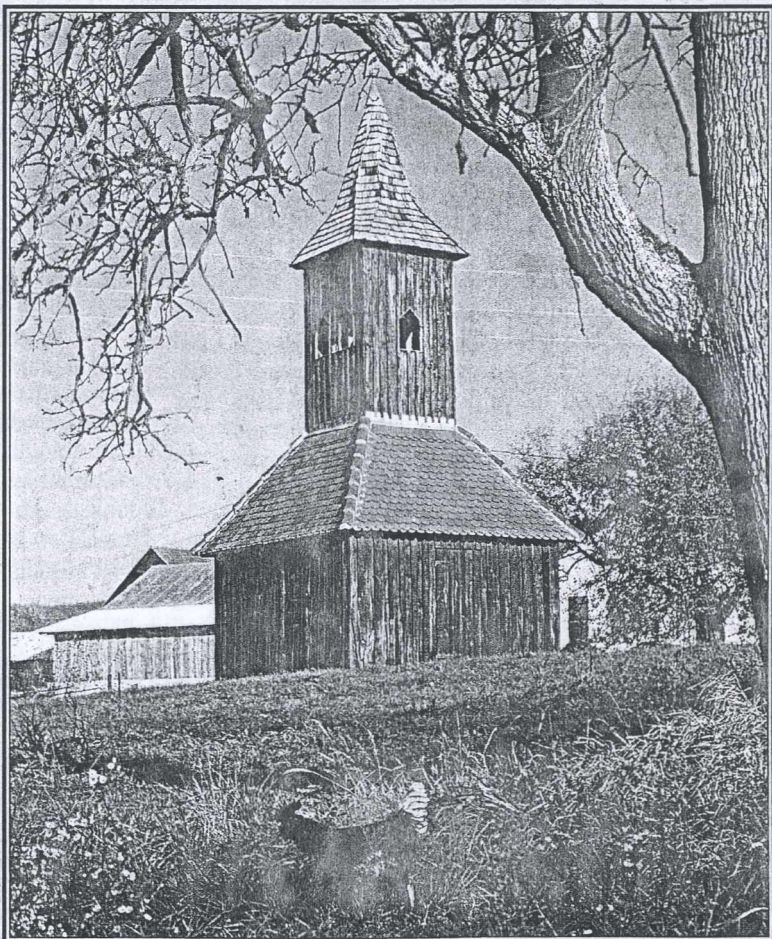
In kaj je vsebina pesmarice?

Sestavlja jo pet delov: v prvih treh so zapisane liturgične pesmi za prazniške cerkvenega leta od adventa do velike noči. Ta del se konča z binkoštnimi pesmimi. V četrtem delu se menjavajo cerkvene pesmi s posvetnimi besedili, med slednje spada prevod znane madžarske žalostinke Cantio de Rakoczio. V petem delu prevladujejo posvetne pesnitve, med drugimi tudi o junaškem boju Zrinjskega pri Sigetu.

Knjiga na 400 straneh prinaša prepis celotne pesmarice, več fotokopij originalnih strani, natančne opombe k besedilom, slovarček narečnih izrazov in nemški prevod povzetka.

Prekmurska predstavitev knjige bo 8. julija ob 11. uri v gostišču Šinjor v Martjancih.

FOTOGALERIJA

Matej Fišer: ZVONIK, 1996

Informativni list Lipnica izdaja občina Moravske Toplice, zanjo odgovarja Franc Cipot, župan • uredil: Ludvík Sočić, šport pripravil: Geza Grabar • prelom in fotoliti: Atelje Antolin • tisk: Solidarnost, junij 1997 • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zaintereseni pa na sedežu občine, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice, tel.: (069) 48-765, 48-810, 48-820, 38-500; faks: 38-502. Osnovne podatke o občini najdete na Internetu na naslovu: <http://www2.arnes.si/guest/msomt1/>.